

SCHOTTO
IVAIRENYBÈS

BEN SCHOTT

Alma littera

SCHOTTO ĮVAIRENYBĖS

Enciklopedija? Žodynas? Almanachas? Antologija? Žinynas? Lobynas?
Banalybių rinkinys? Abrakadabra? Vademekumas?

Na... taip. „Schotto įvairenybėms“ tinka visi šie pavadinimai ir dar daug kitų.

„Schotto įvairenybės“ – tai tarsi žvejų tinklas, iškeliantis iš dugno visokią smulkmę. Jo tikslas – surankioti įvairiausias nuolaužas, plūduriuojančias pokalbių bangose. Svarbu pabrėžti, kad „Schotto įvairenybės“ anaipol nepretenduoja būti nei išsamus, nei autoritetingas, nei pagaliau praktiškas leidinys. Tačiau jis drįsta skelbtis esąs būtinas. Be „Schotto įvairenybių“ gal ir būtų galima mėginti gyventi, tačiau toks mėginimas atrodytų keistas ir net rizikingas.

ATLEISTI – DIEVIŠKA

Kruopščiausiomis pastangomis siekta užtikrinti, kad visa „Įvairenybėse“ pateikta informacija būtų teisinga. Tačiau, kaip nurodė Alexanderis Popė'as, „klysti yra žmogiška“. Todėl autorius negali prisiimti atsakomybės, jei jūs išmesite ne tą kortą žaisdamas pokerį, iškelsite valstybinę vėliavą ne tą dieną, užsisakysite ne tos rūšies sušį arba jei skalbyklėje susitrauks visos jūsų kojinės.

Dažnas knygoje minimas faktas yra diskutuotinas ir ginčytinas. Vieną kitą iš tokių atvejų rasite 153 puslapyje.

Jei turite pasiūlymų*, pataisų, patikslinimų ar klausimų, rašykite elektroninio pašto adresu comments@miscellanies.info arba siųskite tiesiai autoriui šiuo adresu: *Bloomsbury Publishing Plc.*, 38 Soho Square, London, W1D 3HB, UK.

* Autorius pasilieka teisę pasisavinti visus siūlymus ir naudotis jais kaip savais būsimuose leidiniuose, tiek susijusiuose su „Įvairenybėmis“, tiek ir nesusijusiuose, arba kad ir paprasčiausiai pajvairinti jais savo šneką.

————— PENKI TAISYKLINGIEJI PLATONO —————
BRIAUNAINIAI

<i>Kiek ir kokių sienų</i>		Oktaedras	8 trikampiai
Tetraedras	4 trikampiai	Dodekaedras	12 penkiakampių
Kubas	6 kvadratai	Ikosaedras	20 trikampių

————— ŠALYS, KURIOSE BALSUOTI PRIVALOMA —————

Argentina · Australija · Austrija · Belgija · Bolivija · Brazilija · Čilė
Dominikos Respublika · Egiptas · Ekvadoras · Fidžis · Filipinai
Graikija · Hondūras · Kipras · Kongas · Kosta Rika · Libanas · Libija
Lichtenšteinas · Liuksemburgas · Madagaskaras · Meksika · Nauru
Panama · Paragvajus · Salvadoras · Singapūras · Tailandas · Turkija
Urugvajus · Venesuela

————— KAI KURIOS JAV KONSTITUCIJOS —————
PATAISOS

Pirmoji Tikėjimo, kalbos, spaudos, susirinkimų ir peticijų laisvė
Antroji Teisė turėti ginklą
Penktoji Teisė nebūti dusyk apkaltintam;
teisė neduoti parodymų prieš save
Aštuntoji Žiaurių ar neįprastų bausmių draudimas
Tryliktoji Vergijos panaikinimas
Penkioliktoji Teisė balsuoti neatsižvelgiant į rasę, odos spalvą ar teistumą
Šešioliktoji Kongreso teisė nustatyti pajamų mokesčių
Devynioliktoji Moterų teisė balsuoti
Dvidešimt pirmoji Sausojo įstatymo (prohibicijos) panaikinimas
(aštuonioliktosios pataisos atšaukimas)
Dvidešimt antroji Prezidento pareigų apribojimas dviem kadencijomis
Dvidešimt šeštoji Balsavimo amžiaus (18 metų) nustatymas
Dvidešimt septintoji Reikalavimas atidėti išrinktųjų parlamento narių
atlyginimų kėlimą iki kitų rinkimų

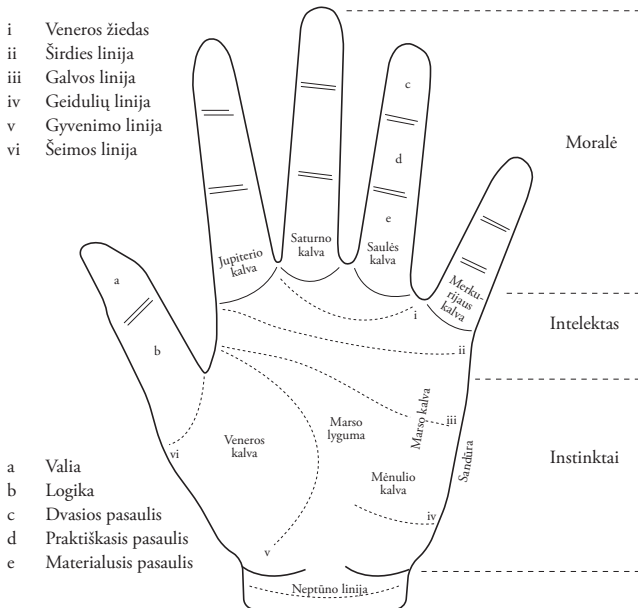
————— IKRAI —————

Ikrai yra žuvų kiaušinėliai. Iš neapvaisintų kai kurių žuvų ikrų gaminamas delikatesinis maisto produktas – juodieji ir raudonieji ikrai. Vertingiausi yra juodieji ikrai, gaunami iš erškėtinių žuvų: didžiojo eršketo (rusiškai *beluga*), eršketo (*osiotr*) ir žvaigždėtojo eršketo (*sevriuga*). Raudonieji ikrai gaunami iš lašišinių žuvų.

— ANKSTYVOS POPŽVAIGŽDŽIŲ MIRTYS —

POPŽVAIGŽDĖ	Žmogūdybė	Naplor. arba alk.	Lėktuvo katastrofė	Savižudybė	Nel. autovarija	Nel. atsitiktinis	MIRTIES PRIEŽASTIS	AMŽIUS
Chet Baker						■	<i>Iškrito pro langą</i>	58
Mark Bolan						■	<i>Vairuodamas įsirežė į medį</i>	29
John Bonham	■						<i>Led Zeppelin; perdozavo degtinės</i>	32
Sonny Bono						■	<i>Leisdamasis slidėmis atsitrenkė į medį</i>	62
Jeff Buckley						■	<i>Paskendo Misisipėje</i>	30
Tim Buckley		■					<i>Vietoj kokaino pavartojo heroiną</i>	28
Karen Carpenter				■			<i>Anoreksija</i>	32
„Mama“ Cass						■	<i>Užspringo sumuštinui su kumpiu</i>	32
Steve Clark		■					<i>Def Leppard; alkoholis ir narkotikai</i>	30
Kurt Cobain				■			<i>Nirvana; savižudybė (ar žmogūdybė?)</i>	27
Eddie Cochran						■	<i>Autoavarija pakeliui į oro uostą</i>	21
Sam Cooke	■						<i>Nušautas motelio savininko</i>	33
King Curtis	■						<i>Nužudytas prie savo namų</i>	37
Jerry Garcia				■			<i>Grateful Dead; heroinas</i>	53
Marvin Gaye	■						<i>Nušautas savo tėvo</i>	44
Lowell George				■			<i>Little Feat; perdozavo narkotikų</i>	34
Jimi Hendrix				■			<i>Perdozavo narkotikų (savižudybė?)</i>	27
Buddy Holly						■	<i>Žuvo „toje“ lėktuvo katastrofoje</i>	22
M. Hutchence						■	<i>Nusižudė viešbučio kambaryje</i>	37
Brian Jones						■	<i>Nuskendo savo baseine</i>	27
Janis Joplin				■			<i>Atsitiktinai perdozavo heroino</i>	27
Paul Kossoff				■			<i>Narkotikų sukeltas infarktas</i>	25
John Lennon	■						<i>Nušautas Marko Chapmano</i>	40
Kirsty MacColl						■	<i>Greitaeigių katerių susidūrimas</i>	41
Joe Meek						■	<i>Nušovė namo šeimninę ir nusišovė</i>	37
Keith Moon						■	<i>Alkoholis, narkotikai, palaidas gyvenimas</i>	31
Jim Morrison				■			<i>Alkoholis, veikiausiai dar ir heroinas</i>	27
„Notorious“ B.I.G.	■						<i>Žuvo gangsterių kovoje</i>	24
Elvis Presley				■			<i>Piktnaudžiavo vaistais</i>	42
Otis Redding						■	<i>Žuvo lėktuvo katastrofoje</i>	26
J. P. Richardson						■	<i>Žuvo „toje“ lėktuvo katastrofoje</i>	28
Tupac Shakur	■						<i>Žuvo gangsterių kovoje</i>	25
Vivian Stanshall						■	<i>Bonzo Dog Band; žuvo per gaisrą</i>	51
Richie Valens						■	<i>Žuvo „toje“ lėktuvo katastrofoje</i>	17
Stevie Ray Vaughan						■	<i>Sraigtasparnis įsirežė į kalną</i>	35
Sid Vicious				■			<i>Sex Pistols; perdozavo heroino</i>	21
Gene Vincent				■			<i>Palaidas rokenrolo dainininko gyvenimas</i>	36
Dennis Wilson						■	<i>Beach Boys; nuskendo</i>	39

KAI KURIŲ DELNO LINIJŲ REIKŠMĖ

ROBOTŲ ĮSTATYMAI

Garsieji Isaaco Asimovo *Trys robotų įstatymai* minimi ankstesniuose jo veikaluose, bet pirmąsyk aiškiai suformuluoti 1942 m. apsakyme „Pabėgėlis“.

PIRMASIS	ANTRASIS	TREČIASIS	NULINIS
<i>Robotui draudžiama daryti žalą žmogui arba neveiksnumu leisti, kad žmogui būtų padaryta žala.</i>	<i>Robotas privalo paklusti žmonių įsakymams, išskyrus tuos atvejus, kai tie įsakymai prieštarauja Pirmajam įstatymui.</i>	<i>Robotas privalo ginti savo egzistenciją tiek, kiek tai neprieštarauja Pirmajam ir Antrajam įstatymui.</i>	<i>Robotui draudžiama daryti žalą žmonijai arba neveiksnumu leisti, kad žmonijai būtų padaryta žala.</i>

Vėliau Asimovas nusprendė, kad pirmųjų trijų įstatymų nepakanka visai žmonių bendruomenei apsaugoti. Todėl 1985 m. išleistoje knygoje *Robotai ir imperija* jis sukūrė pirminį, Nulinį įstatymą, viršesnę už visus kitus.

MANEVRAVIMO SIGNALŲ SISTEMA,
NAUDOJAMA ORO UOSTUOSE

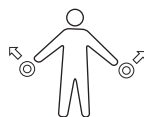
ČIONAI

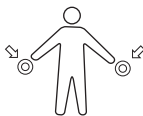
NĖRA KLIŪČIŲ

ĮJUNGTI
VARIKLIUS

STABDŽIŲ TRIN-
KELĖS NUIMTOS

STABDŽIŲ
TRINKELĖS
PADĖTOS

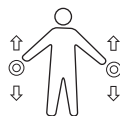
VADOVAUTIS
TOLESNIAIS
SIGNALAIS

SUKTI
Į DEŠINĘ

SUKTI
Į KAIRĘ

LĖČIAU

SUSTOTI

PIRMYN

IŠJUNGTI VARIKLIUS

ŠVENTIEJI GLOBĖJAI

Barzdaskučių šv. Liudvikas
Menininkų ir kūrėjų šv. Lukas
Batsiuvių šv. Krispinas
Floristų šv. Dorotėja
Redaktorių šv. Jonas Boskas
Skulptorių šv. Klaudijus
Vynuogių augintojų ... šv. Juozapas
Smeigtukininkų ... šv. Sebastijonas
Švyturių sargų šv. Venerijus
Bitininkų šv. Ambraziejus
Speleologų šv. Benediktas
Duobkasių šv. Antanas
Kepėjų šv. Honoratas
Tarnaičių šv. Zita
Mokesčių rinkėjų šv. Matas

Radio darbuotojų ... šv. Gabrielius
Arklių šv. Eligijus
Melžėjų šv. Brigita
Taksi vairuotojų šv. Fiakras
Bibliotekininkų, šv. Jeronimas
vertėjų
Piligrimų šv. Jokūbas
Dainininkų šv. Cecilija
Invalidų šv. Rokas
Mūrininkų šv. Steponas
Vaikų šv. Mikalojus
Šachtininkų šv. Barbora
Sifilitikų šv. Jurgis
Viešbučių savininkų ... šv. Julijonas
Diplomatų šv. Gabrielius

 ŽODŽIAI, SUSIJĘ SU SUŠIU

Akagai.....	tam tikri moliuskai	Maguro	tunas
Anago	jūrų ungurys	Masu	upėtakis
Aoyagi.....	japoniški raudonieji moliuskai	Nori.....	džiovintų jūržolių pluoštai
Ebi	virtos tigrinės krevetės	Očia.....	žalioji arbata
Fugu	žuvis <i>fugu</i>	Saba.....	skumbрэ
Gari.....	greta suši patiekiami imbiero griežinėliai	Sake.....	lašiša
Hamači	geltonuodegis tunas	Sašimi.....	žalia žuvis be ryžių
Hirame.....	otas	Šioju	sojų padažas
Ika.....	kalmaras	Suši.....	šaldyti marinuoti ryžiai
Ikura	lašišos ikrai	Tako.....	aštuonkojis
Kaibašira.....	didelės jūrų šukutės	Tamago	saldus lengvas ometlas
Kani.....	virti krabai	Teka maki.....	tuno ir ryžių ritinėliai
Kapa	agurkas	Toro.....	riebus tunas
Kobašira.....	mažos jūrų šukutės	Unagi.....	gėlavandenis ungurys
		Uni.....	jūrų arkliukas
		Vasabi.....	aštrūs japoniški krieni

 BEIKER STRITO BERNIŪKŠČIAI

Beiker Strito berniūkščiai buvo „neoficialios“ Šerloko Holmsio paieškų pajėgos: tuzinas Londono gatvės vaikigalių, kuriems, atrodo, vadovavo toks Viginsas. Jiems Holmsas mokėjo po šilingą už darbo dieną, o tam, kuris atrasdavo svarbiausią įkaltį, skirdavo ginėjos dydžio premiją. Holmsas į juos kreipdavosi prireikus gauti informacijos, kurios ieškoti negalėjo nei jis pats, nei policija. Šie veikėjai pasirodo tik trijuose Arthuro Conan Doyle'io kūrinuose apie Šerloką Holmsą: „Kraujo spalvos etiudas“, „Keturių ženklas“ ir „Luošys“.

 NEIŠSKIRIAMOS POROS

<i>alkūnę sulenkia</i>	bicepsas ir tricepsas	<i>alkūnę ištiesia</i>
<i>iš viršaus į apačią</i>	stalaktitai ir stalagmitai	<i>iš apačios į viršų</i>
<i>jūrų pabaisa</i>	Scilė ir Charibdė	<i>sūkurys</i>
<i>horizontalioji ašis</i>	x ir y	<i>vertikalioji ašis</i>
<i>pirmasis vyras</i>	Adomas ir Ieva	<i>pirmoji moteris</i>
<i>mažylis</i>	Dovydas ir Galijotas	<i>milžinas</i>
<i>katinas</i>	Tomas ir Džeris	<i>pelė</i>
<i>džiūсна</i>	Asteriksas ir Obeliksas	<i>dručkis</i>
<i>seklus</i>	Holmsas ir Vatsonas	<i>daktaras</i>
<i>bausmė</i>	rimbas ir meduolis	<i>atlygis</i>
<i>moteriškasis pradas, žemė</i>	in ir jang	<i>vyriškasis pradas, dangus</i>

AŠ TAVE MYLIU

Afrikanerių kalba	Ek het jou lief
Angliškai	I love you
Arabiškai	Ohhe–buk
Birmiečių kalba	Nin ko nga chitde; Chit pa de
Brailio raštu	⠠ ⠠ ⠠ ⠠ ⠠ ⠠ ⠠ ⠠
Čevų kalba	Noi makokonda
Esperantiškai	Mi amas vin
Gėlų (škotų) kalba	Tha gradh agam ort
Gudžaratų kalba	Maney tamari satey pyar che
Havajiečių kalba	Aloha i'a au oe; Aloha au la o'e
Hebrajiškai	Ani ohev otach
Hindi kalba	Mai tumaha pyar karta hu
Ispaniškai	Te amo; Te quiero
Itališkai	Ti amo
Japoniškai	Aishite imasu
Jidiš kalba	Ich hob dich lib
Kantono kinų tarme	Ngor oi ley
Katalonų kalba	T'estimo
Kurdų kalba	Khoshim awee
Lenkiškai	Kocham cię
Lotyniškai	Te amo
Morzės abėcėle	/ - . : --- ... - . / - . --- --- . -
Olandiškai	Ik hou van je
Persų (farsi) kalba	Mahn dousett daram; Ushegheh-tam
Portugališkai	Eu te amo
Prancūziškai	Je t'aime
Rumuniškai	Te iu bec
Rusiškai	Ja tebia liubliu
Senovės graikų kalba	Se erotao
Serbų–kroatų kalba	Volim te; Ljubim te
Suomiškai	Mina rakastan sinua
Šonų kalba	Ndinoluda
Švediškai	Jag älskar dig
Šveicarijos vokiečių tarme	Ch'ha di gārñ
Tagalogo kalba	Inii big kita; Mahal kita
Tajų kalba	Phom Rak Khun
Tsvanų kalba	Keyagorata
Turkiškai	Seni seviyorum
Urdų kalba	Mi–an aap say piyar karta hun
Velsiečių kalba	'Rwy'n dy garu di
Vietnamiečių kalba	Toi yeu em
Vokiškai	Ich liebe dich
Zulų kalba	Ngiya kuthanda